

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/130/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119210583
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119210583.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcu: I. U., F.. XX.XX.XXXX, bytom E. J. XX, 083 01 Sabinov, zastúpený: Mgr. Matúš Macko, advokát, Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava - Staré Mesto, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.700 EUR, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 200 EUR v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 07.06.2019 sa voči žalovanému domáhal zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.700 EUR, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením spisu 32Csp/209/2017, zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca v konaní vedenom pred Okresným súdom v Prešove pod sp. zn. 32Csp/209/2017 sa voči žalovanému domáhal uloženia povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy dlžníka uzavretej v súvislosti so zmluvou o úvere č. 2290284 zo dňa 08.02.2008.

5. Rozsudkom zo dňa 13.08.2018 súd prvej inštancie žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu zo dňa 28.02.2019 pod sp. zn. 7Co/148/2018 s dátumom právoplatnosti 02.04.2019.

6. Zo záverov uvedených v rozhodnutí vyplýva, že zmluva o úvere uzatvorená medzi sporovými stranami dňa 08.02.2008 neobsahovala všetky obligatórne náležitosti zmluvy, predpokladané ustanovením § 4 ods. 2 písmena g), h) a j) zákona č. 258/2001 Z.z., a preto sa predmetná úverová zmluva v súlade s ustanovením § 4 ods. 3 citovaného zákona považuje za bezúročnú a bez poplatkov.

7. Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov bola uzatvorená na osobitnej listine v ten istý deň. Z obsahu dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, že slúžila na zabezpečenie pohľadávky vzniknutej z poskytnutého úveru s tým, že žalobca ako slabšia strana v takomto zmluvnom vzťahu nemohol ovplyvniť

jej obsah. Poukázal na to, že žalovaný sa domáhal uspokojenia svojej pohľadávky u zamestnávateľa žalobcu v roku 2017 v čase, kedy išlo už o premlčanú pohľadávku s poukazom na dátum splatnosti poslednej splátky dňa 13.08.2008. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná, ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená.

8. V danom prípade žalovaný ničím právne významným nepreukázal, aby žalobcovi poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy. Rovnako v samotnej dohode sa žiadne poučenie žalobcu o dôsledkoch uzatvorenia dohody nenachádza. Žalobca teda nemal k dispozícii jasne a zrozumiteľné informácie umožňujúce mu pochopiť inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, a preto túto posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

9. V žalobe žalobca uviedol, že s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. mu vznikol nárok voči žalovanému na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, keďže ako spotrebiteľ sa voči žalovanému ako dodávateľovi úspešne domáhal svojich spotrebiteľských práv, o čom svedčia vyššie uvedené rozsudky.

10. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal voči spotrebiteľovi recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, si voči žalovanému uplatňuje právo na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.700 EUR, čo predstavuje približne 1 sumy, o ktorú sa chcel žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatiť prostredníctvom neplatnej a neprijateľnej dohody o zrážkach zo mzdy, uplatnenej u jeho zamestnávateľa listom zo dňa 05.10.2017.

12. Žalovaný žiadal žalobu, ako nedôvodnú zamietnuť. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Žalovaný má vedomosť a rešpektuje rozhodnutie súdu prvej inštancie pod sp. zn. 32Csp/209/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove a má za to, že predmetné rozhodnutia majú dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak.

13. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nesmie slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky nesleduje reparačnú funkciu tak, ako je to v prípade náhrady škody. Napriek tomu súd priznal žalobcovi sumu vo výške 422 EUR. Má nesporne sankčnú funkciu a jeho cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a odradiť odporcu, alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná funkcia primeraného finančného zadosťučinenia teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Preventívna funkcia primeraného finančného zadosťučinenia má pôsobiť naprieč existujúcich spotrebiteľských právnych vzťahov, teda má pôsobiť aj na dodávateľa, ale aj na spotrebiteľa. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému subjektu, teda aj subjektu spravujúcemu sa ľahostajne, v žiadnom prípade nemožno chápať ako pozitívne, preventívne pôsobenie. Práve naopak, takýto postup v aplikačnej praxi súdov by mal za následok ľahostajnosť každého spotrebiteľa, ktorý dôverujúc bezhraničnej ochrane súdov, bude vstupovať do akéhokoľvek právneho vzťahu bez toho, aby sa spoliehal aj na vlastný úsudok.

14. Má za to, že domáhanie žalobcu primeraného finančného zadosťučinenia nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti a nebolo by vhodné ho priznať.

15. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy

spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. Žalobca sa predmetnou žalobou v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., domáha zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 sumy, o ktorú sa chcel žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatiť na základe dohody o zrážkach zo mzdy.

17. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak si na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práv alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

18. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne.

19. Ak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

20. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca ako spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve a tiež má právo domáhať sa, aby sa dodávateľ zdržal protiprávneho konania, odstránil protiprávny stav a za podmienky, že si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými právnymi predpismi má právo aj na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom zodpovedá.

21. Vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že žalobca si úspešne v konaní vedenom pod sp. zn. 32Csp/209/2017 voči žalovanému uplatnil porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného ako dodávateľa preukázaním, že tento realizoval výkon svojho práva na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy, čím nesporne došlo k naplneniu hypotézy na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zák. č. 250/2007 Z. z.

22. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, avšak iba čiastočne.

23. S poukazom na všetky okolnosti prípadu súd považoval za primeranú výšku primeraného finančného zadostučinenia sumu 200 EUR. V porovnaní s inými prípadmi u žalobcu nedošlo k zmenšeniu majetku, napr. preplatením úveru v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ani k priamym vyhrážkam a zastrášaním zo strany dodávateľa, ktoré by mali vplyv na jeho psychiku či rodinný život.

24. V danom prípade primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 200 EUR, ktorá zodpovedá svojmu účelu a poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľa. Na záver súd pripomína, že inštitút primeraného finančného zadostučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (rozsudok KS v Prešove zo dňa 24.5.2017 pod sp. zn. 2Co/137/2016).

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

27. Podľa čl. 3 ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

28. Podľa čl. 3 ods. 2 CSP, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

29. Civilný sporový poriadok nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 O.s p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 O. s. p. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k Civilnému sporovému poriadku, nakladateľství C. H. Beck).

30. Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku.

31. Keďže predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia, ktorého výška závisela od úvahy súdu, bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strane sporu čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu.

32. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté postupom podľa § 262 CSP vo výške zodpovedajúcej prisúdenej sume primeraného finančného zadostučinenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).